

Заняткі другія

Занятие второе

Тэлефаную майму калегу

— Алё? Добры вечар!
 — Добры вечар, Гэта ты, Мікіта?
 — Я. Званю табе во чаго. Нам заўтра трэ’ будзе
 сустрэцца ў спадара Ляшковіча. Пакажам яму наш праект.
 — А якой гадзіне?
 — Ён нам прызначыў сустрэчу на адзінаццаць гадзінаў.
 — Добра, дамовіліся.
 — Тады да сустрэчы.
 — Бывай!

Лад мовы

Назоўнік у давальным склоне

(Существительное в дательном падеже)

КАМУ? ЧАМУ?

к, усьлед, насустрач		+ ДАВАЛЬНЫ СКЛОН
к сьвяту я прыеду	— к празднику я прыеду	
гляджу ўсьлед сябру	— смотрю вслед другу	
насустрач бацькам	— навстречу родителям	

	у адзіночным ліку		у множным ліку	
ж.р., м.р., а.р. на -а, -я	вадзе, кветцы, ружы, сям’і, мужчыну, калезе (для ж.р.), калегу (для м.р.)	-е, -э -і, -ы -у	водам, кветкам, ружам, калегам, мужчынам, сем’ям, жанчынам	-ам, -ям
м.р. без канчатку, н.р. на -а, -о, -е, -ё	яблыку, даху, сьвету, каню, вераб’ю, воку, мору, павеку, колу, вогнішчу	-у, -ю	яблыкам, дахам, коням, вераб’ям, вачам, морам, павекам, колам, вогнішчам, люстэркам	
ж.р. без канчатку	гусі, скроні, далоні, касьці, мазі, верфі, мышы	-і, -ы	мышам, гусям, скроням, далоням, касьцям, мазям, верфям	
рознаскланял ьныя	кацяняці, дзіцяці, кураняці, імю (імені), семю (семені)	-і -ю	кацянятам, дзецям, куранятам, імёнам, плямёнам, стрэмёнам	

Более подробно об окончаниях существительных в дательном падеже см. Занятие 16.

Для разговорной речи характерны обороты с дательным падежом: **Ніколі ня варта быць скупому** (Никогда не стоит скупиться). **Я й сам таму дзіўлюся** (Я и сам этому удивляюсь). **Годзе сядзець смутнаму** (Хватит грустить).

Дательный падеж всегда употребляется с глаголами **дзякаваць** (благодарить), **выбачаць** (извинять), **дараваць** (прощать), **баліць** (болит): **Дзякуй табе за добрую раду** (Спасибо тебе за добрый совет). **Баліць мне сьпіна** (Болит у меня спина).

Практыкуйцеся

1. Зьвярнуўшы ўвагу на асновы назоўнікаў, утварыце давальны склон (Образуйте дательный падеж, обращая внимание на основы существительных).

Узор: хлапец → хлапцу, шклянка → шклянцы, вяселье → вясельлю

дачка, падлога, вавёрка, дошка, яблык, кірмаш, каўнер, дзяўчына, мазоль, сястра.

2. Адкажыце на пытаньні (Ответьте на вопросы).

- а) Каму тэлефануеш? тэлефаную цётцы
тэлефаную (калега)
тэлефаную (дзяўчына)
тэлефаную (сястра)
тэлефаную (Волька)
тэлефаную (дзядзька)
- б) Каму дзякуеш? дзякую памачніку/
дзякую (сусед)
дзякую (гаспадыня)
дзякую (сябры)
дзякую (прыяцель)
дзякую (спадар Лось)
- в) Каму выбачаеш? выбачаю абслудзе
выбачаю (гандляр)
выбачаю (цырульнік)
выбачаю (сакратарка)
выбачаю (касірка)
- г) Хто яна табе? яна мне сваячка
яна мне (пляменьніца)
яна мне (дачка)
яна мне (сяброўка)
яна мне (каляжы/нка)

3. Прачытайце прыказкі й прымаўкі, зьвярніце ўвагу на канчаткі назоўнікаў у давальным склоне (Прочитайте пословицы и поговорки, обратите внимание на окончания существительных в дательном падеже).

Ве/р не ска/зу, а пака/зу.

Калі/ сказа/ў ба/бцы, то як усё/й грама/дцы.

До/браму чалаве/чку до/бра і ў запе/чку, а благо/й благаце/ бла/га й на куце/.

Гало/днай ку/рцы про/са на дум/цы.

Дра/ч драчу/ не дзярэ/ аччу/.

Жабра/к жабраку/ віда/ць па кійку/.

Лад мовы

Назоўнік у вінавальным склоне (Существительное в винительном падеже)

КАГО? ШТО? КУДЫ? КАЛІ?

у, па, на, пра, пад, з, за, праз, скрозь, аб	+ ВІНАВАЛЬНЫ СКЛОН
у шафу	— в шкаф
у нядзелю	— в воскресенье
па дзіця	— за ребенком
на гадзіннік	— на часы
на Беларусь	— на Беларусь
пра бацькоў	— о родителях
пад ложка	— под кровать
з тыдзень	— с неделю
за дзверы	— за двери
праз гадзіну	— через час
скрозь гушчар	— сквозь чашу
аб лёд	— об лёд

		у адзіночным ліку		у множным ліку	
ж.р., м.р., а.р. на -а, -я	адуш.	сястру, дзяўчыну, Валю , Колю, мужчыну, калегу	-у, -ю	сясьцёр, дзяўчат, мужчын, калег, дзядуляў, жнеяў	як у Р.
	неадуш.	канапу, лазню, пральню, шафу		канапы, лазні, шафы, пральні, лялькі	як у Н.
м.р. без канчатку, н.р. на -а, -о, -е, -ё	адуш.	доктара, сябра, вучня, інжынера	-а, -я	дактароў, сяброў, вучняў, інжынераў	як у Р.
	неадуш.	мур, слуп, будынак, цягнік, яйка		муры, слупы, будынкі, цягнікі, яйкі	як у Н.
ж.р. без канчатку	адуш.	лань, мыш, гусь	як у Н.	ланей, мышэй, гусей	як у Р.
	неадуш.	косць, кроў, верф, шыр		косці, кроў, верфі, шыры	як у Н.
рознаскланяльныя	адуш.	кацяня, немаўля, кураня, дзіця	як у Н.	кацянятаў, немаўлятаў, куранятаў, дзяцей	як у Р.
	неадуш.	імя, племя, стрэмя		імёны, плямёны, стрэмёны	як у Н.

1) После переходных глаголов существительные винительного падежа употребляются без предлогов: **галю бараду** (брею бороду).

2) Именно в винительном падеже употребляются существительные в сочетании:
— с глаголом **гуляць у**: **гуляць** (у што?) **у сетку** (играть в волейбол), **гуляць** (у што?) **у кошык** (играть в баскетбол);
— с предлогом **па**: **еду** (па каго?) **па дзіця** (еду за ребенком), **пайшоў** (па што?) **па ваду** (пошёл за водой).

Практыкуйцеся

4. Прачытайце сказы, знайдзіце назоўнікі, пастаўце да іх пытаньні (Прочитайте предложения, найдите существительные, поставьте к ним вопросы).

Яны ішлі праз пушчу. Я чытаю пра Міколу Гусоўскага. Ня ведаю, як развязаць гэтае пытаньне. Будзем запрашаць гасьцей на вясельле. Малы Алесь аб дрэва разьдзёр сабе брыво да крыві. На сквэры шмат дзяцей. Гаспадыня купіла селядцоў. Сябры махаюць нам рукой на прывітаньне. Дзеці чакаюць на маму. Нешта ж яна забавілася. Малы Віця пачынае сумаваць. Марылька як можа суцяшае брата: «Я табе лялек нараблю і "катка" запяю».

5. Прачытайце прыказкі й прамаўкі. Як вы зразумелі іх сэнс? (Прочитайте пословицы и поговорки. Как вы поняли их смысл?)

Дзе госьць, там і Бог ёсьць.
Ко́жная бу́дзе гаспады́ня, ка́лі по́ўная скры́ня.
Гульта́й за рабо́ту — мазо́ль за ру́ку.
Малы́я дзе́ці — малы́ кло́пат.
На ха́це н́не ёсьць ця́рпе н́не.
Не кане́чне яму́ яе́чня.
За гро́шы ўсю́ды харо́шы.
До́брая пры́казка не ў брыво́, а ў во́ка.

6. Утварыце словазлучэньні з ужываньнем назоўнікаў у вінавальным склоне (Составьте словосочетания, употребляя существительные в винительном падеже).

Узор: легчы (ложак) → легчы ў ложак, узяць (лыжка) → узяць лыжку

легчы	у	(канапа)
пакласьці	на	(шафа)
глядзецца		(люстэрка)
запаліць		(лямпа)
памыць		(шклянка)
заслаць		(сурвэта)
лашчыць		(кацяня)
даглядаць		(дзядуля)
зайсьці		(кватэра)
купіць		(мэбля)
есьці		(салата)
ісьці		(праца)

7. Перакладзіце ў расейскую мову (Переведите на русский язык).

Гадуем дзяцей. Па моры ходзяць вялікія параходы. Я не памятаю такога здарэньня. Гаспадыня падала сьняданьне. Пойдзем праз сквэр. Сястра пашыла сукенку. Малы ідзе па цацку.

Лад мовы

Назоўнік у творным склоне (Существительное в творительном падеже)

КІМ? ЧЫМ? КАЛІ? ДЗЕ?

з, перад, пад, над, за, са + **ТВОРНЫ СКЛОН**

з артыкулам — со статьяй
перад абедам — перед обедом
пад вадой — под водой

над горадам — над городом
за вакном — за окном
са сьвятам — с праздником

	у адзіночным ліку		у множным ліку	
ж.р., м.р., а.р. на -а, -я	сяброўка й (-аю), ракой (-ою), рукой (-ою), карусэля й (-яю), зямл ёй (-ёю), калегам (для м.р.), калег ай (для ж.р.), мужчынам, Колем, судзьд ём	-ай (-аю) -ой (-ою) -яй (-яю) -ёй (-ёю) -ам, -ем, -ём	сяброўка мі , калегам і , карусэля мі , земля мі , рэка мі , рука мі	-амі -ямі -мі
м.р. без канчатку, н.р. на -а, -о, -е, -ё	дажджом, дываном, чаўном, будынкам, жытам, днём, агнём, вучнем, калосьс ем	-ам, -ом -ем, -ём	дажджа мі , дывана мі , чаўна мі , будынка мі , жыта мі , дня мі , агня мі , вучня мі , калосься мі , вач мі (-амі)	
ж.р. без канчатку	ноччу, мышшу, папарацьц ю , кроў ю (крывё ю), косьц ю	-у, -ю (-ёю)	нача мі , мышша мі , папарацьця мі , касьця мі (касьць мі)	
рознаскланял ьныя	дзіце м , кацянё м , куранё м , медзьведзянё м	-ем, -ём	дзець мі , куранят мі , медзьведзянят мі	

Более подробно об окончаниях существительных в творительном падеже см. Занятие 14.

1) В творительном падеже согласные (кроме **б, ф, ь, р**) удлиняются, если находятся между гласными: **солью, рэччу**.

2) Обратите внимание, что в сочетании с глаголами **ехаць** (ехать), **ісьці** (идти), **ляцець** (лететь), **плыць** (плыть), **апекавацца** (заботиться о) существительное употребляется именно в творительном падеже: **плыць парাপлавам, апекавацца дзецьмі**. Но если нужно показать, что движение происходит в разных направлениях, то употребляется предлог **па** в сочетании с предложным падежом. Например: **мы йшлі па бару, па каменню, па полі**.

Практыкуйцеся

8. Прачытайце сказы, зьвярніце ўвагу на канчаткі назоўнікаў у творным склоне (Прочитайте предложения, обратите внимание на окончания существительных в творительном падеже).

Хітра, мудра, зь невялікім коштам.
Чахам з квахам, а парою з вадой.
Жалем сыскаюцца грудзі.
Жораў з цяплом, а ластва з лістом.
Сказаў казку з прыказкаю.
Ён чалавек з падыйсцём (з хітрасцю).
Лёстачкамі душу вымае.
Любага госяця ўлетку частуюць мядком, а ўвосень — малачком.
Колькі, вутка, не мудрай, а лебезем нябудзеш.
З дурным ні знайсці, ні згубіць.
Пасіняй раўні не захмаркаю хмарка плыве.

9. Запоўніце пропускі з ужываньнем пададзеных словаў у творным склоне (Заполните пропуски, употребляя приведенные слова в творительном падеже).

Узор: іду + дарога → іду дарогаю.

лес, аўтобус, цягнік, катэр, човен, самалёт, тынкоўнік, вясна, раніца, вяршкі, выхаванцы, дзіця, мастацтва, рукі, фальварковец

Іду... Еду... Плыву... Ляту... Буду... Паеду... Сустрэнуся... П'ю каву зь... Займаюся з... Апякуюся... Цікаўлюся... Працую...

10. Утварыце форму творнага склону назоўнікаў (Образуйте форму творительного падежа существительных).

Узор: вучым з (зь) + дзеці → вучым зь дзецьмі

ядзім	лыжка, відэлец
п'ём	шклянкі, кубкі, слоікі
іду з (зь)	сёстры, сяброўка, госьць
малюю	фарба, аловак, пэндзаль
сустракаюся з (зь)	сябры, дзяўчаты, Ясь

Лад мовы

Назоўнік у месным склоне

(Существительное в предложном падеже)

ПРЫ КІМ? ПРЫ ЧЫМ? ДЗЕ?

у, на, пры, аб, а, па	+ МЕСНЫ СКЛОН
у краме	— в магазине
на Нямізе	— на Немиге
пры бацьку	— с отцом (при отце)
аб моры	— о море
а вясне	— о весне
а першай гадзіне	— в первом часу
па дзецях	— о детях

	у адзіночным ліку		у множным ліку	
ж.р., м.р., а.р. на -а, -я	у сярэдзіне, на Нямізе, на працы, ! на рацэ, у лазьні, пры бацьку, пры Колю	-е, -э -ы, -і -у, -ю	у сярэдзінах, на працах, на рэках, у лазьнях, на морах, у крамах, у кватэрах	
м.р. без канчатку, н.р. на -а, -о, -е, -ё	у інстытуце, на беразе, у цяні, у гаражы, у гаі, пры ўнуку, пры вучню, на рагу	-е -ы, -і -у, -ю	у інстытутах, на берагах (-ох), у гаражах, пры ўнуках, пры вучнях, у гаях, пры гасьцях (-ёх)	-ах (-ох) -ях (-ёх)
ж.р. без канчатку	у радасьці, у крыві, на Сьвіслачы, на Нарачы	-ы, -і	у радасьцях, у восях, у мазях, у далонях	
рознаскланял ьныя	пры племені, пры імені, пры кацяняці, дзіцяці	-і	у плямёнах, у імёнах, пры дзецях, пры кацянятах	

Более подробно об окончаниях существительных в предложном падеже см. Занятие 15.

1) При употреблении предложного падежа нередко возникает путаница в выборе окончания **-у** или **-е**. Вариант окончания зависит от твёрдости или мягкости основы, от ударения. Иногда здесь имеет значение и предлог. Например: **пры мужчыну, сыну, тэхніку, Івану; на сыне матчына бласлаўленьне; на рагу вуліцы; на моху, у мосе, НО! на розе каровы.**

2) Названия лиц (люди, имена, фамилии) с мягкой основой имеют окончание **-ю**: **вучань — пры вучню, Коля — пры Колю.**

3) Если в существительном женского рода с основой на **к** окончание находится под ударением, то в предложном падеже **к** переходит в **ц** с окончанием **-э**: **шчака́ — на шчацэ́, мука́ — у муцэ́, рука́ — у руцэ́.** В остальных случаях — с окончанием **-ы**: **праца́ — на працы́, сумка́ — у сумцы́, сыце́жка — на сыцежцы́.**

Примеры склонения существительных в предложном падеже единственного числа.

окончание -е	горад — на горадзе кнот — на кноце Барыс — пры Барысе бераг — на беразе лоб — на лобе цырата — на цыраце ганьба — у ганьбе глеба — на глебе скруха — у скрусе эпоха — аб эпосе жанімства — у жанімстве крысо — на крысе хараство — у харастве	город — по городу фитиль — на фитиле Борис — с Борисом берег — на берегу лоб — на лбу клеёнка — на клеёнке позор — в позоре почва — на почве сокрушение — в сокрушении эпоха — об эпохе женитьба — в женитьбе пола (пиджака) — на поле красота — в красоте
окончание -і	баль — на балі верасень — у верасьні корань — у корані вугаль — у вуглі алей — у алеі дробязь — у дробязі стоць — на столі хваля — на хвалі пральня — у пральні жалезьзе — у жалезьзі паляваньне — на паляваньні лісьце — у лісьці маляваньне — у маляваньні запрашэньне — у запрашэньні насенне — у насеньні зерне — у зерні	бал — на балу сентябрь — в сентябре корень — в корне уголь — в угле масло — в масле мелочь — в мелочи потолок — на потолке волна — на волне прачечная — в прачечной металлолом — в металлоломе охота — на охоте листва — в листе рисование — в рисовании приглашение — в приглашении семена — в семенах зерно — в зерне
окончание -ы	крыж — на крыжы бор — у бары узор — па ўзоры дождж — на дажджы пляц — на пляцы кірмаш — на кірмашы раскоша — у раскошы скура — на скуруы глязура — на глязуры скрынка — у скрынцы улётка — ва ўлётцы	крест — на кресте бор — в бору образец — по образцу дождь — на дожде площадь — на площади ярмарка — на ярмарке роскошь — в роскоши кожа — на коже глазурь — на глазури ящик — в ящике листовка — в листовке

плячо — на плячы
сэрца — на сэрцы
сонца — на сонцы
вядро — у вядры
збожжа — у збожжы

плечо — на плече
сердце — на сердце
солнце — на солнце
ведро — в ведре
хлеб — в хлебе (собирабельное)

окончание -у

пірог — у пірагу
інжынер — пры інжынеру
Смоліч — пры Смолічу
Пётра — пры Пётру
Міша — пры Мішу
кравец — пры краўцу
шавец — пры шаўцу
слых — на слыху
дах — на даху
страх — у страху
дух — у духу

пірог — в пироге
инженер — с инженером
Смолич — со Смоличем
Пётр — с Петром
Миша — с Мишей
портной — с портным
сапожник — с сапожником
слух — на слуху
крыша — на крыше
страх — в страхе
дух — в духе

Практыкуйцеся

11. Прачытайце, звярніце ўвагу на канчаткі назоўнікаў у месным склоне (Прочитайте, обратите внимание на окончания существительных в предложном падеже).

На шыро/кай даро/зе до/бра разьміна/цца.
Той хлеб, што зь мяжы/, застае/цца на нажы/.
Ця/жка жыць у паняве/рцы.
Па дажджы/ захалада/ла.
У гаро/дзе на градзе/тры калівы мя/ты.
У са/дзе-вінагра/дзе дзяўчы/на гуля/ла.
У рацэ/калі/сьці вяла/ся стро/нга.
Рыго/р спадкае/мца, ён даста/ў спа/дак па цё/тцы.
На руцэ/пярсцё/нак.
У мо/ры несчысьлё/ная ко/лькасыць ры/бы.

12. Пастаўце назоўнікі ў месным склоне (Поставьте существительные в предложном падеже).
Узор: Ён у Канадзе.

а)	Бацька	Дзе?	у на	камандзіроўка
	Маці			пральня
	Сястра			вечарынка
	Дзеці			луг
	Сябра			Сьвіслач

б) Ён	Дзе?	у на пры	вучэльнія
			тэатар
			Сібір
			плошча
			вясельле
			крама
			парк
			сьнег
			Нарач
			вучань
			бабуля
			маці
			Мікіта

13. Адкажыце на пытаньне *дзе?* з ужываньнем неабходнага прыназоўніка і склону (Ответьте на вопрос *где?*, употребляя необходимый предлог и падеж).

Узор: кропля / люстэрка → кропля на люстэрку

зубранё / пушча, Ясь / ганак, пакой / кватэра, коўдра / ложак, парасон / сумка,
фіранка / вакно, кветка / рука, аўта / дарога, яблык / талерка, човен / рака, кот / парог,
качкі / возера, студэнт / інтэрнат.

14. Скажыце, дзе гэтыя людзі (Скажите, где эти люди)

15. Прачытайце, словы ў дужках пастаўце ў адпаведнай граматычнай форме (Прочитайте, слова в скобках поставьте в соответствующей грамматической форме).

Узор: І тут і там мае (сябра). → І тут і там мае сябры.

І тут і там мае (сябра). У Грэцыі — пан Дымас. З (замежнікі) ён мой найлепшы (прыяцель). Усе спасьцігаюць бізнэс, а пан Дымас застаецца верны свайму (прызваньне), як і я. Ён спэцыялісты ў (галіна) будаўніцтва, дойдзі, якіх мала. У сваім (творства) за (крыніца) натхненьня ён мае (помнікі) (даўніна).

Каштоўнасьці, непадуладныя (час) — вось што бывае тэмай нашых (гутаркі) у часе (вандроўкі).

— Чалавек — гэта яго памяць, — кажа Дымас, і я згодны зь ім. Гляджу на велічныя (забудова) і думаю пра (людзі), якія пакінулі ў гэтых (муры) адбітак сваёй (душа).

16. Замест кропак уточце ў тэкст пададзеныя словы (Вместо точек поставьте в текст приведенные слова).

электрычка, бацькі, чыгунка, пачастунак, жыхары, лес, вавёрка, дачка, хвост, малыя, сьмех, гутарка, дарога

Я з жонкай, ... і сынам едзе у ... Сёньня нядзеля, і мы, як заўсёды, наведваемся да ... Яны жывуць убаку ад ... Вярсты тры яшчэ трэба ісьці празь ... Але гэта нам падабаецца. Прыемнай бывае нечаканая сустрэча з ... лесу: зайцамі, дзятламі, вавёркамі. Іншы раз сьмялейшай ... можна падаць ... і нават паспець дакрануцца да ... Гэта вельмі забаўляе маіх ... Колькі тут бывае радасьці, ..., а потым ... як вады, усю ...

17. Пададзеныя назоўнікі праскланяйце ў адзіночным і множным ліку (Приведенные существительные просклоняйте в единственном и множественном числе).

фарба, ружа, парог, хваля, знаўца, навуковец, падручнік, справа, лічба, каўнер, сьвята, рахунак, краіна, сонца, картка, дамова

Кароткія і простыя размовы
(чытайце ўголос)

— Маё шанаваньне, дзядзька Антосю!
— Дзень добры, Пятрок! Даўно ня бачыў цябе. Ці ты ўжо вольны ад заняткаў?
— Так, але цяпер я хаджу на практыку.
— Ну, а Волька? Ужо, пэўна, працуе?
— Яна працуе і вучыцца завочна.
— Што парабляе дзед Савось?
— Дзядуля на сваёй сядзібе, на Нарачы. Як самі маецеся, дзядзька Антось?
— Дзякаваць Богу. У нядзелю паеду ў Заслаўе.
— Перадавайце прывітаньне цётцы Марылі.
— Дзякуй, абавязкова перадам.

— Моё почтение, дядя Антось!
— День добрый, Петруша! Давно я не видел тебя. У тебя уже закончились занятия?
— Да, но теперь я хожу на практику.
— Ну, а Оля? Уже, наверное, работает?
— Она работает и учится заочно.
— Чем занимается дед Савось?
— Дедушка на своей усадьбе, на Нарочи. А как вы поживаете, дядя Антось?
— Слава Богу. В воскресенье поеду в Заславль.
— Передавайте привет тёте Марии.
— Спасибо, обязательно передам.

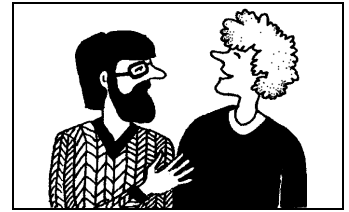
— Здароў, Мікола! Куды гэта ты выправіўся?
— Здароў! Іду да Мішкі, у яго там нейкія праблемы з кампутарам. Куды сам ідзеш?
— Я ў краму. Хачу паднавіць кампутар, бо мая машына надта марудзіць у Інтэрнэце. Ты ж ведаеш!
— Дык можа табе зьмяніць правайдэра?
— Ну, гэта мы паглядзім. Наогул, я мушу з табой параіцца.
— Мы можам сустрэцца заўтра пасля палудня.
— Добра, увечары я табе яшчэ ператэлефаную.
— Бывай.
— Пакуль.

— Здорово, Коля! Куда это ты направился?
— Здорово! Иду к Мишке, у него там какие-то проблемы с компьютером. А ты куда?
— Я в магазин. Хочу обновить компьютер, потому что моя машина уж очень тормозит в Интернете. Ты же знаешь!
— Так может тебе сменить провайдера?
— Ну это мы посмотрим. Вообще, я должен с тобой посоветоваться.
— Мы можем встретиться завтра после обеда.
— Хорошо, вечером я тебе ещё перезвоню.
— Будь.
— Пока.

— Як завуць гэтага хлапца?
— Пеця.
— А прозьвішча?
— Пяцю́шык.
— Ён жыве ў Вялейцы на Пеўчай вуліцы?
— Так. Адкуль ты ведаеш?
— Ён мой зямляк. Я ж таксама зь Вялейшчыны.

— Как зовут этого парня?
— Петя.
— А фамилия?
— Петю́шик.
— Он живёт в Вилейке на Певчей улице?
— Да. Откуда ты знаешь?
— Он мой земляк. Я же тоже с Вилейщины.

Майстры слова гавораць

Сям'я, родная хата, вёска для многіх людзей — такі ж цэнтар сусьвету, як у Пталямеевай сістэме Зямля: ні высокія званьні, ні абавязкі не аслабляюць у іх сямейных пачуцьцяў. Як бы ні вырасла кола знаёмых, як бы ні пашыраліся духоўныя інтарэсы, усё роўна і ў сталыя гады інтуіцыя памесьціць іх уласнае **я** ў мікрасьвет роднай сям'і і прымусіць ад бацькавага парога мераць шлях да вялікіх галактык, якія называюцца: культура і прызваньне, народ і чалавецтва.

(Уладзімір Калесьнік)